

Սիմենս Ինդասթրի Սոֆթվեր ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Անկախ աուդիտորի եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն	5
2. Պատրաստման հիմքերը	5
3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ	7
4. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	16
5. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	17
6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17
7. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	17
8. Վարձակալության գծով պարտավորություններ	17
9. Հարկում	18
10. Կապիտալ	19
11. Հասույթ	19
12. Այլ գործառնական եկամուտ	19
13. Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	19
14. Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	19
15. Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	20
16. Կապակցված կողմերի միջև գործարքները	20
17. Ռիսկի կառավարում	21

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

"Սիմենս Ինդասթրի Սոֆթվեր" փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել "Սիմենս Ինդասթրի Սոֆթվեր" փակ բաժնետիրական ընկերության ("Ընկերություն") ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ների):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության՝ *"Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար"* բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ Հաշվապահների Էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից հրապարակված *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի* (ներառյալ Անկախության Միջազգային Ստանդարտները) (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրը), և պահպանել ենք Էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԻ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան պատրաստելու և ճշմարիտ ներկայացնելու, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Շնկերության անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, համապատասխան դեպքերում անընդհատ գործելու հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Շնկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են Եական խեղաթյուրումից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի Եական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են Եական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- ▶ հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,
- ▶ ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Շնկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- ▶ գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,
- ▶ եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված Եական անորոշություն, որը կարող է Եական կասկած հարուցել Շնկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության գործունեության անընդհատության դադարեցմանը,

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք Դիտորդ Խորհրդին հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերույթյունների մասին:

"Էրնսթ ընդ Յանգ" ՓԲԸ

ԱՌՈՒԽՈՒԻ ԲԱԺՆԻ ԳՈՐԾՐՆԿԵՐ ԵՎ ԳԽԱՎՈՐ ՄՆՕՐԵՆ՝

Lucretia

Էրիկ Ջայրապետյան

2023թ. նոյեմբերի 7

ՀՀ, ք. Երևան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

'000 ՀՀ դրամ	Ծան.	2022	2021
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	4	1,528,689	1,771,952
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	9	292,514	263,952
Ոչ ընթացիկ կանխավճարներ		39,450	39,450
Աշխատակիցների փոխառությունների գծով ակտիվներ		170,938	124,560
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		2,031,591	2,199,914
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	5	387,696	702,799
Պաշարներ		-	341
Հետաձգված ծախսեր		-	9,155
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	752,561	171,896
Աշխատակիցների փոխառությունների գծով ակտիվներ		9,002	17,016
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		1,149,259	901,207
Ընդամենը ակտիվներ		3,180,850	3,101,121
Սեփական կապիտալ	10		
Բաժնետիրական կապիտալ		100	100
Պահուստային կապիտալ		155,033	155,033
Հաշվված/կուտակված շահույթ		864,817	764,463
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,019,950	919,596
Պարտավորություններ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հաշվեգրված բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում		60,173	28,898
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8	909,208	1,258,092
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		969,381	1,286,990
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Հաշվեգրված բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում		110,341	46,050
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	7	686,664	534,855
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով		84,180	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8	310,334	313,630
Ընթացիկ պարտավորություններ		1,191,519	894,535
Ընդամենը պարտավորություններ		2,160,900	2,181,525
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		3,180,850	3,101,121

Հաստատվել և ստորագրվել է ղեկավարության կողմից 2023թ. նոյեմբերի 7-ին:

Rebecca O'Dwyer
Ռեբեկա Օ'Ռուայեր
Տնօրեն

Արմեն Դավաթյան
Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն**2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

'000 ՀՀ դրամ	Ծան.	2022	2021
Հասույթ	11	5,420,368	3,638,974
Այլ գործառնական եկամուտ	12	100,548	9,246
Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	13	(4,269,206)	(2,624,535)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	4	(446,157)	(506,465)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	14	(433,296)	(231,587)
Գործառնական շահույթ		372,257	285,633
Տոկոսային ծախսեր		(148,964)	(163,000)
Տոկոսային եկամուտ		18,089	20,264
Աշխատակիցներին հատուցումներից ծախսեր		(23,775)	(20,840)
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ		(787)	(846)
Շահույթ մինչև հարկումը		216,820	121,211
Շահութահարկի գծով ծախս	9	(116,466)	(70,554)
Հաշվետու տարվա շահույթ կամ վնաս		100,354	50,657

Կից ծանոթագրությունները, որոնք ներկայացված են 5-23 էջերի վրա հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

<i>'000 ՀՀ դրամ</i>	<i>Բաժնետիրական կապիտալ</i>	<i>Պահուստային կապիտալ</i>	<i>Զբաղիված շահույթ</i>	<i>Ընդամենը կապիտալ</i>
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	100	155,033	713,806	868,939
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	50,657	50,657
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ տարվա համար	-	-	50,657	50,657
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100	155,033	764,463	919,596
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	100,354	100,354
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	100,354	100,354
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100	155,033	864,817	1,019,950

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

'000 ՀՀ դրամ	Ծան.	2022	2021
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Վաճառքներից ստացված մուտքեր		5,826,000	3,444,900
Պետական աջակցությունից մուտքեր		87,747	–
Վճարումներ մատակարարներին		(438,919)	(367,688)
Վճարումներ աշխատակիցներին		(3,129,823)	(1,887,132)
Վճարումներ այլ հարկերի գծով		(953,477)	(508,741)
Վճարումներ շահութահարկի գծով		(60,848)	(163,927)
Գործառնական գործունեության գծով այլ վճարումներ		(2,613)	(15,815)
Գործառնական գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր		1,328,067	501,597
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(203,303)	(43,641)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վաճառքից մուտքեր		1,997	1,929
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր		(201,306)	(41,712)
Ֆինանսավորման գործունեությունից հոսքեր			
Վարձակալության գծով պարտավորության մարումներ		(501,144)	(478,060)
Աշխատակիցներին տրամադրված փոխառությունների մարումներ		143,913	123,477
Աշխատակիցներին փոխառությունների տրամադրում		(188,865)	(122,399)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր		(546,096)	(476,982)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		580,665	(17,097)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբում		171,896	188,993
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջում	6	752,561	171,896

Կից ծանոթագրությունները, որոնք ներկայացված են 5-23 էջերի վրա հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Հազար ՀՀԴ

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն

Մենթոր Գրաֆիկս Դիվելոպմենթ Սերվիսիս ՓԲԸ-ն (Mentor Graphics Development Services CJSC) (այսուհետ՝ Ընկերություն) սկզբնապես հիմնադրվել է Հայաստանում 2002 թվականի փետրվարի 5-ին Պոնտե Սոլյուշնս ՍՊԸ-ի (Ponte Solutions LLC) հիման վրա, որը ձեռք է բերել Մենթոր Գրաֆիկս Իռլանդիա Լիմիթիդը (Mentor Graphics Ireland Limited) Պոնտե Սոլյուշնս Ինկ.-ից (Ponte Solutions Inc.) 2008 թվականի մայիսին:

Հիմնական գործունեությունը հետևյալն է. Ընկերությունը մատուցում է հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայություններ իր միակ հաճախորդին՝ Մենթոր Գրաֆիկս Իռլանդիա Լիմիթիդ ՓԲԸ-ին (Mentor Graphics Ireland Limited), որից եկամուտը հաշվեգրվում է ծախսեր գումարած մեթոդի հիման վրա: Ընկերության աշխատակիցների միջին թվաքանակը 2022 թվականին կազմել է 146 աշխատակից (2021թ.՝ 117 աշխատակից):

Գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք.Երևան 0038, Հալաբյան 16, 5-րդ հարկ:

2021 թվականի մայիսի 31-ին Ընկերությունը փոխել է անվանումը՝ Մենթոր Գրաֆիկս Դիվելոպմենթ Սերվիսիս ՓԲԸ-ից (Mentor Graphics Development Services CJSC) դարձնելով Սիմենս Ինդստրի Սոֆթվեր ՓԲԸ (Siemens Industry Software CJSC): Այսուհետև, 2022 թվականի ապրիլի 8-ին Ընկերության միակ բաժնետերը, որը նախկինում հայտնի էր որպես Մենթոր Գրաֆիկս Իռլանդիա Լիմիթիդ (Mentor Graphics (Ireland) Limited), անվանափոխվել է Սիմենս Ինդստրի Սոֆթվեր Լիմիթիդ (Siemens Industry Software Limited):

2. Պատրաստման հիմքերը

ա) Գործարար միջավայրը Հայաստանում

Հայաստանը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային, կարգավորող համակարգերի զարգացումը: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից ու զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից ձեռնարկվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային միջոցառումների արդյունավետությունից: Ղեկավարությունը կարծում է, որ ձեռնարկում է համապատասխան միջոցներ՝ աջակցելու Ընկերության բիզնեսի կայունությանը ներկա պայմաններում:

Ուկրաինայում ռազմական գործողությունների արդյունքում շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ հայտարարել են Ռուսաստանի և Բելառուսի դեմ խիստ տնտեսական պատժամիջոցների մասին, այդ թվում՝ ռուսական բանկերի, այլ կազմակերպությունների և անհատների: Ռազմական գործողությունների մեկնարկից ի վեր ռուսական ռուբլու զգալի անկայունություն է նկատվել արտարժույթի նկատմամբ, ինչպես նաև Ռուսաստանի արժեթղթերի շուկաներում և այլ շուկաներում ցուցակված ռուսական ընկերությունների արժեթղթերի գների զգալի անկում: Իրավիճակը դեռ շարունակվում է, բայց դա արդեն իսկ հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և մնացյալ աշխարհում: Ուկրաինան և Ռուսաստանը Հայաստանի կարևոր առևտրային գործընկերներն են: Ակնկալվում է, որ ռազմական գործողությունները Էական ազդեցություն կունենան Հայաստանի տնտեսության վրա: Զանի որ հակամարտությունը դեռ շարունակվում է, անհնար է արժանահավատորեն գնահատել այն ազդեցությունը, որը դա կարող է ունենալ Ընկերության բիզնեսի վրա, քանի որ ընդհանուր առմամբ տնտեսության վրա ազդեցության ճափերի վերաբերյալ անորոշություն կա: Ընկերության ղեկավարությունը վերահսկում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում:

բ) Համապատասխանություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջներին համաձայն, ինչպես կազմված և հրապարակված է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից:

Հազար ՀՀԴ

2. Պատրաստման հիմքերը (շարունակություն)

գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետ՝ ՀՀԴ), որը հանդիսանում է Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և սույն ֆինանսական հաշվետվություններին ներկայացման արժույթը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանզի ղեկավարությունը համոզված է, որ այն առավել օգտակար է դրանց օգտագործողների համար: Ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է հազար ՀՀԴ-ով և կլորացված մինչև մոտակա հազար միավորը, եթե այլ բան սահմանված չէ:

դ) Գնահատումներ և դատողություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն վերջիններս պատրաստման ամսաթվի դրությամբ ակտիվների ու պարտավորությունների և հաշվետվությունների ժամանակահատվածում՝ եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա:

Մասնավորապես, Ընկերությունը բացահայտել է մի շարք ոլորտներ, որտեղ անհրաժեշտ են էական դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ: Այս ոլորտներից յուրաքանչյուրի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը և դրանց ազդեցությունը առանձին հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա, նկարագրված են ստորև՝ համապատասխան հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության որակական և քանակական ցուցանիշներում, որոնք ներառում են դատողություններ:

Վարձակալություններ – լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքի գնահատում

Ընկերությունը չի կարող հեշտությամբ որոշել վարձակալության մեջ ներառված տոկոսադրույքը, հետևաբար, վարձակալության պարտավորությունները չափելու համար օգտագործում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը (IBR): Վերջինս այն տոկոսադրույքն է, որը Ընկերությունը կվճարեր նմանատիպ ժամկետով և ապահովվածությամբ փոխառություն վերցնելու համար՝ անհրաժեշտ համանման տնտեսական միջավայրում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի արժեքին հավասար ակտիվի ձեռքբերման համար: Հետևաբար, IBR-ն արտացոլում է այն, ինչ Ընկերությունը «կվճարեր, որը պահանջում է գնահատում, երբ առկա չեն դիտարկելի դրույքաչափեր կամ երբ դրանք պետք է ճշգրտվեն՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթի/վնասի զեղչման տոկոսադրույքը:

Ընկերությունը աշխատակիցներին տրամադրել է փոխառություն, որոնք ի սկզբանե առաջարկվում է անտոկոս, բայց զեղչված շուկայական տոկոսադրույքով: Ընկերությունը որոշում է զեղչման տոկոսադրույքը աշխատակիցների հատուցումների ծախսերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթում/վնասում հաշվառելու նպատակով՝ կիրառելով ՀՀ դրամով երկարաժամկետ սպառողական փոխառությունների համար Կենտրոնական բանկի հրապարակած շուկայական դրույքաչափը:

Հարկումը

Ղեկավարության դատողությունն է պահանջվում որոշելու հետաձգված հարկային ակտիվի գումարը, որը կարող է ճանաչվել՝ հիմնվելով ապագա հարկվող շահույթի հավանական ժամանակի և մակարդակի վրա, ինչպես նաև ապագա հարկային պլանավորման ռազմավարության ազդեցության գնահատումը: Լրացուցիչ մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 9-ում:

Հազար ՀՀԴ

2. Պատրաստման հիմքերը (շարունակություն)

ե) Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Ընկերությունն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի կիրառել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը թողարկվել, բայց դեռ ուժի մեջ չի մտել:

Հիմնական միջոցներ – մուտքեր նախքան նախանշված նպատակով օգտագործելը – ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ

Այս փոփոխությունը չի թույլատրում կազմակերպություններին հիմնական միջոցների արժեքից նվազեցնել ակտիվը համապատասխան վայր և վիճակի բերելու ընթացքում, որն անհրաժեշտ է դեկավարության կողմից նախանշված նպատակով այն գործարկելու համար, արտադրված միավորների վաճառքից ստացված մուտքերը: Փոխարենը, կազմակերպությունը ճանաչում է տվյալ միավորների վաճառքից մուտքերը և տվյալ միավորների արտադրման նպատակով ծախսումները շահույթում կամ վնասում: Անցումային դրույթների համաձայն՝ Ընկերությունը կիրառում է այս փոփոխությունները հետընթաց միայն հիմնական միջոցների այն միավորների նկատմամբ, որոնք մատչելի են օգտագործման համար ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո, երբ կազմակերպությունը առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունը (սկզբնական կիրառման ամսաթիվ):

Այս փոփոխությունները Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն չեն ունեցել, քանի որ չի իրականացվել հիմնական միջոցներով արտադրված այդպիսի միավորների վաճառք, որոնք մատչելի են եղել ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո:

ՀՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ - Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար , 10 տոկոսը թեսթում ներառվող վճարներ

Փոփոխությունը պարզաբանում է այն վճարները, որոնք կազմակերպությունը ներառում է գնահատելիս, թե արդյոք նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները ըստ էության տարբեր են սկզբնական ֆինանսական պարտավորության պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն փոխառուի և փոխատուի միջև վճարված կամ ստացված վճարները, այդ թվում՝ կամ փոխառուի կամ փոխատուի կողմից մյուսի անունից վճարված կամ ստացված վճարները: Համանման փոփոխություն չի առաջարկվում ՀՀՄՍ 39 Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում ստանդարտի համար:

Անցումային դրույթների համաձայն՝ Ընկերությունը փոփոխությունը կիրառում է այն ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխված կամ փոխանակված են՝ կազմակերպության կողմից փոփոխության առաջին անգամ կիրառման պահին սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակաշրջանների համար (նախնական կիրառման ամսաթիվ): Այս փոփոխությունները Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն չեն ունեցել, քանի որ տվյալ ժամանակաշրջանում Ընկերության ֆինանսական գործիքներում փոփոխություններ չեն կատարվել:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

ա) Հասույթ

Ընկերության հիմնական գործունեությունը հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայությունների մատուցումն է իր միակ հաճախորդին՝ Սիմենս Ինդաստրի Սոֆտվեր Լիմիթիդ-ին (Siemens Industry Software Limited), որը խմբի մայր ընկերությունն է:

Պայմանագրային մնացորդներ

Պայմանագրային ակտիվներ

Պայմանագրային ակտիվը հաճախորդին փոխանցված ապրանքների կամ ծառայությունների դիմաց հատուցման իրավունքն է: Եթե Ընկերությունը կատարում է ապրանքների կամ ծառայությունների փոխանցում գնորդին մինչև վերջինիս կողմից հատուցման վճարումը կամ մինչև այն պահը, երբ վճարումը դառնում է ստացման ենթակա, ապա Ընկերությունը պետք է ճանաչի պայմանագրային ակտիվ՝ հատուցման վճարման համար, որն էլ պայմանական է: Ընկերությունը չունի պայմանագրային որևէ ակտիվ, և հատուցման իրավունքը ձեռք է բերում կարճ ժամանակահատվածում, և հատուցման բոլոր իրավունքները անվերապահ են:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ա) Հասույթ (շարունակություն)

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքը ներկայացնում է Ընկերության անվերապահ իրավունքը հատուցման գումարի ստացման նկատմամբ (այսինքն՝ պահանջվում է միայն որոշակի ժամանակ մինչ վճարումը դառնա հատուցելի):

Պայմանագրային պարտավորություններ

Պայմանագրային պարտավորությունն ապրանքները կամ ծառայությունները հաճախորդին փոխանցելու պարտականությունն է, որի համար Ընկերությունը հաճախորդից ստացել է հատուցում (կամ գումարը դարձել է հատուցելի): Եթե հաճախորդը կատարում է վճարումը մինչև Ընկերության կողմից իրեն ապրանքներ կամ ծառայություններ փոխանցելը, ապա պայմանագրային պարտավորությունը ճանաչվում է վճարումը կատարելիս կամ վճարումը դառնում է հատուցելի (կախված այն բանից թե որն է ավելի վաղ ի հայտ գալիս): Պայմանագրային պարտավորությունները ճանաչվում են որպես հասույթ, երբ Ընկերությունը կատարում է պայմանագրով նախատեսված պարտականությունները:

բ) Արտարժույթներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս ֆունկցիոնալ արժույթից տարբեր արժույթներով գործարքները հաշվառվում են գործարքների ամսաթվերին Հայաստանի Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված փոխարժեքներով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածները վերագնահատվել են նույն ամսաթվի դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված փոխարժեքներով, որոնք կազմել են 393.57 ՀՀԴ 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց, 420.06 ՀՀԴ 1 եվրոյի դիմաց 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2021թ.՝ 480.14 ՀՀԴ 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց, 542.61 ՀՀԴ 1 եվրոյի դիմաց):

Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերագնահատվել և չափվել են պատմական արժեքով (օգտագործելով գործարքի ամսաթվի փոխարժեքները):

գ) Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Ինքնարժեքը ներառում է գնման գինը՝ ներառյալ ներմուծման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը և ուղղակիորեն վերագրելի այլ ծախսերը: Երբ հիմնական միջոցի միավորը ներառում է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող հիմնական բաղադրիչներ, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Մաշվածության գումարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում ուղիղ գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետում կամ ներառվում մեկ այլ ակտիվի ինքնարժեքում: Մաշվածությունը սկսվում է, երբ ակտիվները մատչելի են օգտագործման համար: Գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները հետևյալն են.

- ▶ Ծենքեր – 20 տարի;
- ▶ Վարձակալված ակտիվի բարելավում – 5 տարի;
- ▶ Համակարգչային տեխնիկա և կապի սարքավորումներ – 3 տարի;
- ▶ Հարմարանքներ/կցամասեր և այլ հիմնական միջոցներ – 8 տարի

դ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես չափվում են ինքնարժեքով: Հետագայում ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն սահմանափակ օգտագործման ժամկետ, հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիոն գումարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում ուղիղ գծային եղանակով՝ ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ե) Վարձակալություններ

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ընկերությունը պայմանագրի սկզբում գնահատում է՝ արդյոք վերջինս վարձակալություն է կամ պարունակում է վարձակալության տարր: Վարձակալությունը պայմանագիր է, որով որոշակի ժամանակահատվածով, հատուցման դիմաց փոխանցվում է ակտիվի օգտագործման իրավունքը:

Ընկերությունը կիրառում է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալության և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության: Ընկերությունը ճանաչում է վարձակալության պարտավորությունը՝ կատարելու վարձակալական վճարներ և ակտիվների օգտագործման իրավունքը՝ ներկայացնելով դրանց հիմքում ընկած ակտիվների նկատմամբ օգտագործման իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ընկերությունը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին (այսինքն՝ հիմքում ընկած ակտիվի օգտագործման համար հասանելի լինելու ամսաթվին): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, և ճշգրտվում են վարձակալության պարտավորությունների ցանկացած վերաչափման հետևանքով: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ինքնարժեքը ներառում է վարձակալության ճանաչված պարտավորությունների գումարը, կատարված սկզբնական ուղղակի ծախսերը և վարձակալության վճարումները, որոնք կատարվել են մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ՝ հանած վարձակալության գծով խրախուսավճարները: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը մաշվում է ուղիղ գծային եղանակով՝ վարձակալության ժամկետի և ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:

Եթե վարձակալված ակտիվի սեփականությունը փոխանցվում է Ընկերությանը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ արժեքը արտացոլում է գնման օպցիոնի իրականացումը, մաշվածությունը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով ակտիվի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նույնպես ենթակա է արժեզրկման:

Վարձակալության պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը ճանաչում է վարձակալության պարտավորությունները, չափում վարձակալության վճարների ներկա արժեքով, որոնք էլ պետք է կատարվեն վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության վճարները ներառում են ֆիքսված վճարումներ (ներառյալ ըստ Էուլյան հաստատագրված վճարները)՝ հանած ցանկացած վարձակալության խրախուսում, փոփոխական վարձակալության վճարները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և մնացորդային արժեքի երաշխիքի գծով վճարման գումարները: Վարձակալության վճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե վարձակալը խելամոռորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումները, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է վարձակալի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը:

Վարձակալության գծով փոփոխական վճարները, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են ծախսերում (բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանց կատարումը հանգեցնում են պաշարների առաջացմանը) այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպք կամ իրավիճակ:

Վարձակալության գծով վճարների ներկա արժեքը հաշվարկելիս Ընկերությունն օգտագործում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, քանի որ վարձակալության մեջ ներառված տոկոսադրույքը հեշտությամբ որոշելի չէ: Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության պարտավորությունների գումարն ավելանում է՝ արտացոլելու տոկոսների կուտակումը և նվազեցվում է կատարված վարձակալության վճարումներով: Ի լրումն, վարձակալության պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի է ունենում ձևափոխություն, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, վարձակալության վճարների փոփոխություն (օրինակ՝ ապագա վճարումների փոփոխությունները, որոնք առաջանում են ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունքում, որն օգտագործվում է այդպիսի վարձակալության վճարումների որոշման համար) կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման օպցիոնի գնահատման փոփոխություն:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ե) Վարձակալություններ (շարունակություն)

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Ընկերությունը կիրառում է կարճաժամկետ վարձակալության ճանաչման բացառությունը իր կարճաժամկետ վարձակալությունների համար (այսինքն՝ այն վարձակալությունները, որոնք ունեն 12 ամիս կամ պակաս վարձակալության ժամկետ՝ սկսած մեկնարկի օրվանից և չեն պարունակում գնման օպցիոն): Այն նաև կիրառում է փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը գրասենյակային սարքավորումների վարձակալության համար, որոնք համարվում են փոքրարժեք: Կարճաժամկետ վարձակալության և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են որպես ծախս ուղիղ գծային մեթոդով:

զ) Ֆինանսական գործիքներ

Սկզբնական ճանաչումը և չափումը

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, որոնք պարտքային գործիքներ են, կախված են ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերից և խմբի բիզնես մոդելից՝ դրանք կառավարելու համար: Բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում Էական ֆինանսավորման բաղադրիչ կամ որոնք համար Ընկերությունը կիրառել է գործնական նպատակահարմարությունը, Ընկերությունը սկզբնապես չափում է ֆինանսական ակտիվը իր իրական արժեքով գումարած գործարքի ծախսերը, այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, որոնք չեն պարունակում Էական ֆինանսավորման բաղադրիչ, կամ որոնք համար Ընկերությունը կիրառել է գործնական նպատակահարմարություն մեկ տարի կամ պակաս մարման ժամկետ ունեցող պայմանագրերի համար, չափվում են ՖՀՄՍ 15-ով սահմանված գործարքի գնով:

Որպեսզի ֆինանսական ակտիվը դասակարգվի և չափվի ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, այն պետք է առաջացնի դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք «բացառապես մայր գումարի և վերջինիս վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են (SPPI): Այս գնահատումը կոչվում է SPPI թեստ և իրականացվում է գործիքի մակարդակով: Դրամական միջոցների հոսքեր ունեցող ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն հանդիսանում SPPI, դասակարգվում և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով՝ անկախ բիզնես մոդելից:

Ընկերության ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը վերաբերում է նրան, թե ինչպես է այն կառավարում իր ֆինանսական ակտիվները՝ դրամական միջոցների հոսքեր առաջացնելու նպատակով:

Բիզնես մոդելը որոշում է, թե արդյոք հոսքերը կառաջանան պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումից, ֆինանսական ակտիվների վաճառքից կամ երկուսից էլ:

Ֆինանսական ակտիվների գնումը կամ վաճառքը, որը կպահանջի ակտիվների առաքում շուկայում հաստատված կարգին համաձայն կամ պայմանագրով սահմանված ժամկետում (կանոնավոր առևտուր), ճանաչվում է գործարքի ամսաթվին, այսինքն՝ այն ամսաթվին, երբ Ընկերությունը պարտավորվում է գնել կամ վաճառել ակտիվը:

Հետագա չափում

Հետագա չափման նպատակով ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են չորս դասերից մեկում.

- ▶ Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ (պարտքային գործիքներ),
- ▶ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց կուտակված օգուտը և վնասը ապաճանաչման ժամանակ վերադասակարգվում է (պարտքային գործիքներ),
- ▶ Իրական արժեքով նախորոշված՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց կուտակված օգուտը կամ վնասը ապաճանաչման ժամանակ չի վերադասակարգվում (բաժնային գործիքներ),
- ▶ Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը ճանաչում է «ակնկալվող պարտքային կորուստների (ECL) պահուստ բոլոր պարտքային գործիքների համար, որոնք չեն պահվում իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հիմնված են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վճարվում են պայմանագրի համաձայն և բոլոր դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք Ընկերությունն ակնկալում է ստանալ՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Ակնկալվող դրամական հոսքերը կներառեն դրամական միջոցների հոսքեր՝ պահվող գրավի վաճառքից կամ այլ պարտքի բարելավման միջոցներից, որոնք անբաժանելի են պայմանագրային պայմաններից:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են երկու փուլով: Այն պարտքային ազդեցությունը, որի դեպքում վերջինիս ռիսկի զգալի աճ չի եղել սկզբնական ճանաչումից ի վեր, ակնկալվող պարտքային կորուստները տրամադրվում են պարտազանցման պահին հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում (12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ) առաջացած կորուստների համար: Այն պարտքային ազդեցությունը, որի դեպքում սկզբնական ճանաչումից ի վեր եղել է ռիսկի զգալի աճ, պահանջում է կորստի պահուստ, որը պահպանվում է ամբողջ ժամանակահատվածում՝ անկախ պարտազանցման ժամկետից (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ):

Ցանկացած այլ ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով (որոնց մարման ժամկետը 12 ամսից ավելին է), ակնկալվող պարտքային կորուստները հիմնված են 12-ամսյա ցուցանիշների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները կազմում են ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների համամասնությունը, որը բխում է ֆինանսական գործիքի պարտազանցման դեպքերից, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում: Այնուամենայնիվ, երբ ծագման պահից վարկային ռիսկի զգալի աճ է գրանցվել, պահուստը հիմնված կլինի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: Որոշելիս, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր և գնահատելիս ակնկալվող պարտքային կորուստները, Ընկերությունը հաշվի է առնում ողջամիտ և հիմնավոր տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց ավելորդ ծախսերի կամ ջանքերի: Սա ներառում է ինչպես քանակական, այնպես էլ որակական տեղեկատվություն և վերլուծություն՝ հիմնված Ընկերության պատմական փորձի և հայտնի վարկային գնահատականի վրա՝ ներառյալ ապագայի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվը համարում է դեֆոլտ եղած, եթե դրա գծով պայմանագրային վճարումները 1 տարուց ավել ժամկետանց են: Այնուամենայնիվ, որոշակի դեպքերում, Ընկերությունը կարող է ֆինանսական ակտիվը համարել դեֆոլտ եղած, եթե ներքին կամ արտաքին տեղեկատվությունը ցույց է տալիս, որ հավանական չէ, որ Ընկերությունը մինչև Ընկերության կողմից պահվող որևէ պարտքային դիրքի ամրապնդումը հաշվի առնելը ամբողջությամբ կստանա պայմանագրային գումարը: Ֆինանսական ակտիվը դուրս է գրվում, եթե առկա չէ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի վերականգնման ողջամիտ ակնկալիք:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները վարկային արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվը վարկային արժեզրկված է, երբ տեղի են ունեցել մեկ կամ մի քանի իրադարձություններ, որոնք վնասակար ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

ե) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները ենթակա չեն ամորտիզացիայի և մաշվածության և ամեն տարի ստուգվում են արժեզրկման համար: Ակտիվները, որոնք ենթակա են ամորտիզացիայի, վերանայվում են արժեզրկման համար, երբ իրադարձությունները կամ հանգամանքների փոփոխությունները ցույց են տալիս, որ հաշվեկշռային արժեքը կարող է փոխհատուցելի չլինել: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը գույք վաճառքի գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի փոխհատուցվող գումարը կամ դրամաստեղծ միավորը գնահատվում է դրա հաշվեկշռային արժեքից պակաս, ապաակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստները անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատման նվազում:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

Է) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում (շարունակություն)

Եթե արժեզրկումից կորուստը հետագայում հակադարձվում է, ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը ավելացվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարի վերանայված մակարդակը, բայց այնպես, որ ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվեր, եթե նախորդ տարիներին ակտիվը կամ դրամաստեղծ միավորը արժեզրկված չլիներ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատման աճ:

ը) Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ակտիվների, գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արժեզրկման հայտանիշների համաձայն: Ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված են, երբ առկա են օբյեկտիվ ապացույցներ, որ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձություններն ազդել են ներդրման ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների համար արժեզրկման գումարը ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունն է՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Արժեզրկման կորուստը նվազեցվում է բոլոր ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքից, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնց հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստի միջոցով:

Բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների, եթե արժեզրկումից կորուստները հաջորդ ժամանակաշրջաններում նվազեցվում են և այդ նվազումը կարող է օբյեկտիվորեն կապված լինել արժեզրկումը ճանաչելուց հետո տեղի ունեցած իրադարձության հետ, նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով այնքանով, որքանով արժեզրկումը հակադարձելու օրվա դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի ամորտիզացված արժեքին, որը կլիներ, եթե արժեզրկումը չճանաչվեր:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթերի առնչությամբ, իրական արժեքի ցանկացած աճ, որը հաջորդում է արժեզրկումից կորստին, ուղղակիորեն ճանաչվում է սեփական կապիտալում:

թ) Սեփական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրվող լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալից նվազեցում՝ առանց որևէ հարկային ազդեցությունների:

Զբաղիված շահույթը (կամ կուտակված շահույթ/վնաս) ներառում է բոլոր ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների շահույթը:

ժ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ տնտեսական օգուտների արտահոսք կպահանջվի պարտավորությունը մարելու համար: Եթե ազդեցությունը էական է, ապա պահուստները որոշվում են կանխատեսվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչելով օգտագործելով դրույքաչափ, որը հաշվի չի առնում հարկման ազդեցությունը և արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ու այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները:

ի) Շահութահարկ

Շահութահարկը ներառում է ընթացիկ հարկը և հետաձգված հարկը: Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա շահութահարկի գումարն է՝ ճշգրտված նախորդ տարիների վճարման ենթակա գումարներով:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում առկա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկվող շահույթը հաշվարկելիս օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները սովորաբար ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ի) Շահութահարկ (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային ակտիվները սովորաբար ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այնքանով, որքանով հավանական է, որ հետագայում կլինի բավականաչափ հարկվող շահույթ, որը կարող է նվազեցվել օգտագործելով այդ գումարները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունը առաջանում է գույքի կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման (բացառությամբ բիզնեսի միավորման) գործարքից, որը ազդեցություն չունի ոչ հարկվող շահույթի, ոչ էլ հաշվապահական շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են այն հարկային դրույքաչափերով, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն այն ժամանակաշրջանում, երբ պարտավորությունը մարվել է կամ ակտիվն իրացվել՝ հիմք ընդունելով հարկային դրույքաչափերը (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են մտել կամ ըստ էության ուժի մեջ կմտնեն մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանը: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքներում, որոնք առաջանում են, այնպես ինչպես Ընկերությունը ակնկալում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը:

յ) Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումը գործարք է, երբ կազմակերպությունը ապրանքներ կամ ծառայություններ է ստանում որպես իր բաժնային գործիքների փոխհատուցում, կամ պարտավորություններ կրում՝ հիմնված կազմակերպության բաժնետոմսերի կամ կազմակերպության այլ բաժնային գործիքների գնի վրա: Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների գործարքները լինում են 3 տեսակի՝ սեփական կապիտալով, դրամական միջոցներով և ընտրովի մարվող (կողմերի պայմանավորվածությամբ):

- ▶ Գործարքը մարվում է սեփական կապիտալով, երբ կազմակերպությունը ստանում է ապրանքներ/ծառայություններ, որոնք մարվում են բաժնային գործիքների թողարկման միջոցով (այսինքն՝ բաժնետոմսեր կամ բաժնետոմսերի օպցիոններ):
- ▶ Գործարքը մարվում է դրամական միջոցներով, երբ կազմակերպությունը ստանում է ապրանքներ/ծառայություններ՝ արժեքով, որը հիմնված է կազմակերպության բաժնային գործիքների գնի վրա: Այսինքն, մոտավորապես այնպես է, կարծես կազմակերպությունը պետք է բաժնային գործիքներ թողարկեր դրամական միջոցների դիմաց, բայց դրամական միջոցներ ստանալու փոխարեն ստանում է ապրանքներ/ծառայություններ: Գուցե դժվար չէ հասկանալ, որ քանզի ձեռք բերված ապրանքների/ծառայությունների արժեքը հավասար է բաժնային գործիքների իրական արժեքին, բաժնային գործիքների թողարկումը միայն վճարման եղանակ է: Հետևաբար, դրամական միջոցներով մարվող տարբերակի համաձայն, բաժնային գործիքների թողարկումը միայն ֆինանսական պարտավորության մարման միջոց է:
- ▶ Գործարքը համարվում է ընտրովի սեփական կապիտալով կամ դրամական միջոցներով մարված, եթե կազմակերպությունը կամ գործընկերը հնարավորություն ունեն այն մարել սեփական կապիտալով կամ դրամական միջոցներով:

Ընկերությունը որդեգրել է Սիմենս ԷյՁի-ի (Siemens AG) բաժնետոմսերի վրա հիմնված ծրագրերին մասնակցող աշխատակիցների համար վերջինիս բաժնետոմսերի վրա հիմնված դրամական միջոցներով մարման մեթոդը: Սիմենս ԷյՁի-ն (Siemens AG) խմբի անդամ ընկերություն է, որը տրամադրում է կանխիկ վճարում՝ հիմնված իր բաժնետոմսերի գնի վրա: Այսպիսով, Ընկերությունը դրամական փոխանցումով մարում է բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրման պարտավորությունը: Քանզի վճարման ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը հանդիսանում է և տրամադրող և գործատու, ապա՝ նա է պատասխանատու բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրման վճարման համար, և չի փոխհատուցվում:

իւ) Աշխատակիցներին տրամադրված փոխառություններ

Ընկերությունը աշխատակիցներին տրամադրում է մինչև երեք տարի ժամկետով անտոկոս փոխառություններ որպես լրացուցիչ հատուցում: Ինչպես ցանկացած այլ փոխառություն, այն համապատասխանում է ֆինանսական գործիքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի և ՀՀՄՍ 9-ի: Երկու ստանդարտներն էլ պահանջում են ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափել իրենց իրական արժեքով (գումարած որոշ դեպքերում գործարքի հետ կապված ծախսերը): Փոխառության իրական արժեքը որոշելու համար Ընկերությունը կատարում է հետևյալ քայլերը.

1. Որոշում է նմանատիպ գործիքների շուկայական տոկոսադրույքը,
2. Փոխառության ապագա բոլոր դրամական հոսքերը զեղչում է այդ տոկոսադրույքով՝ դրանց ներկա արժեքին հասնելու համար

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ի) Աշխատակիցներին տրամադրված փոխառություններ (շարունակություն)

Քանզի փոխառությունն անտոկոս է, վճարված դրամական միջոցների և իրական արժեքի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես աշխատակիցներին հատուցում՝ համաձայն ՀՀՄՍ 19 կանոնների: Ընկերության մոտեցումն այն է, որ փոխառության ճանաչման տարում բոլոր հատուցումները ճանաչվում են ուղղակիորեն շահույթում/վնասում:

ծ) Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Ստորև բացահայտված են այն ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են, բայց դեռ ուժի մեջ չեն մտել մինչև Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթիվը, և Ընկերությունը ողջամտորեն ակնկալում է, որ դրանք ազդեցություն կունենան իր բացահայտումների, ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա այն ժամանակ, երբ դրանք կկիրառվեն ապագա ամսաթվին: Ընկերությունը մտադիր է կիրառել դրանք ուժի մեջ մտնելուց հետո: Այլ ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք հրապարակվել են, բայց դեռևս չեն գործում, ներկայացված չեն, քանզի դրանք կիրառումից Ընկերությունն ազդեցություն չի ակնկալում:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում. Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ

2020 թ. հունվարին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՀՀՄՍ 1-ի 69-ից 76 պարբերություններում պարտավորությունները որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգելու պահանջները հստակեցնելու համար: Փոփոխությունները պարզաբանում են.

- ▶ Ինչ է նշանակում մարումը հետաձգելու իրավունք,
- ▶ Որ հետաձգելու իրավունքը պետք է գոյություն ունենա հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին
- ▶ Որ դասակարգման վրա չի ազդում կազմակերպության՝ հետաձգելու իրավունքը օգտագործելու հավանականությունը
- ▶ Որ միայն այն դեպքում, երբ փոխարկելի պարտավորության մեջ ներդրված ածանցյալ գործիքն ինքնին հանդիսանում է բաժնային գործիք, ապա պարտավորության պայմանները չեն ազդի դրա դասակարգման վրա:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023 թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունը իր ընթացիկ գործունեության վրա

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում - ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ

2021 թվականի փետրվարին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՀՀՄՍ 8-ում, որտեղ ներկայացված է «հաշվապահական հաշվառման գնահատումների» սահմանումը: Փոփոխությունները պարզաբանում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների և սխալների ուղղման տարբերությունը: Ինչպես նաև, դրանք պարզաբանում են, թե ինչպես են կազմակերպությունները օգտագործում չափման հիմունքները և ելակետային տվյալները՝ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներ մշակելու համար:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և կիրառվում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում այդ ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է, եթե այդ փաստը բացահայտվում է: Ակնկալվում է, որ փոփոխությունները Եական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ծ) Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում

2021թ.-ի փետրվարին ՀՀՄՍ-ն հրապարակել է փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում («Էականության մասին դատողությունների կիրառում»), որտեղ ներկայացված են ուղեցույցներ և օրինակներ՝ օգնելու կազմակերպություններին կիրառել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վերաբերյալ էականության դատողությունները: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առավել օգտակար բացահայտումները՝ փոխարինելով նշանակալի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջը էական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջով և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե կազմակերպություններն ինչպես պետք է կիրառեն էականության հայեցակարգը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ թույլատրելով վաղաժամկետ կիրառումը: Քանի որ Գործնական Գործումներ 2-ի փոփոխությունները ներկայացնում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղեկատվության էականության սահմանման կիրառման ոչ պարտադիր ուղեցույց, այս փոփոխությունների համար ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի սահմանման անհրաժեշտություն չկա:

Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունը Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտումների վրա:

Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)

2021 թվականի մայիսին Խորհուրդը հրապարակեց ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխությունները, որոնք նեղացնում են ՀՀՄՍ 12-ի համաձայն նախնական ճանաչման բացառման շրջանակը, այն այլևս չի կիրառվում այն գործարքների մասով, որոնք հանգեցնում են հավասարապես հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների: Փոփոխությունները պետք է կիրառվեն այն գործարքների համար, որոնք տեղի են ունենում ներկայացված ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո: Ինչպես նաև, ներկայացված ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանի սկզբում պետք է ճանաչվեն նաև հետաձգված հարկային ակտիվը (եթե առկա է բավարար հարկվող շահույթ) և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վարձակալության և ապագործարկման պարտավորությունների հետ կապված բոլոր նվազեցվող և հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար:

Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունը:

Հազար ՀՀԴ

4. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	Համակարգ չային տեխնիկա և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական ապրանքներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Վարձակալվ ած ակտիվի բարելավում	Օգտագործ- ման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
'000 ՀՀ դրամ								
Սկզբնական արժեք 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	820,681	510,761	422,783	1,429,596	1,085,189	-	42,387	4,311,397
Ավելացումներ	19,788	-	65,147	-	1,801,111	9,302	205	1,895,553
Օտարումներ	(38,643)	-	(62,221)	-	(1,085,189)	-	-	(1,186,053)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	801,826	510,761	425,709	1,429,596	1,801,111	9,302	42,592	5,020,897
Ավելացումներ	154,293	-	16,496	12,384	-	36,958	-	220,131
Օտարումներ	(37,476)	-	-	-	-	-	-	(37,476)
Փոխանցում	-	-	5,228	19,721	-	(42,186)	-	(17,237)
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	918,643	510,761	447,434	1,461,701	1,801,111	4,074	42,592	5,186,315
Կուտակված մաշվածություն								
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	751,623	491,018	304,504	1,346,262	991,474	-	41,079	3,925,960
Փոփոխություններ ընթացքում տարվա օտարումներ	42,024 (38,643)	12,548 -	43,873 (59,648)	22,987	383,894 (1,085,189)	- -	1,139	506,465 (1,183,480)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	755,004	503,566	288,729	1,369,249	290,179	-	42,218	3,248,945
Մաշվածքի հաշվարկ օտարումներ	43,623 (37,476)	4,932 -	28,368 -	8,638 -	360,222 -	- -	374	446,157 (37,476)
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	761,151	508,498	317,097	1,377,887	650,401	-	42,592	3,657,626
Հաշվեկշռային արժեք 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	46,822	7,195	136,980	60,347	1,510,932	9,302	374	1,771,952
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	157,492	2,263	130,336	83,814	1,150,710	4,074	-	1,528,689

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցները ներառում են ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ՝ 2,921,743 հազար ՀՀԴ (2021թ.-ին՝ 2,758,502 հազար ՀՀԴ)։

Հազար ՀՀԴ

5. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

	2022	2021
Փոխհատուցման ենթակա ԱԱՀ	261,487	113,930
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր Սիմենս Ինդասթրի Սոֆթվեր Լիմիթիդից (Siemens Industry Software Limited)	74,119	479,751
Տրված կանխավճարներ	48,458	103,229
Այլ հարկային դեբիտորական պարտքեր	3,632	5,889
	387,696	702,799

6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները կազմված են հետևյալ հոդվածներից՝

	2022	2021
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	752,561	171,896
Ընդամենը	752,561	171,896

7. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	2022	2021
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	613,305	482,182
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	65,513	52,673
Վճարման ենթակա հարկեր	7,846	–
Ընդամենը	686,664	534,855

8. Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ստորև բերված են վարձակալության պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և ժամանակաշրջանի շարժը:

	2022	2021
Ընթացիկ պարտավորություններ վարձակալության գծով		
Հունվարի 1-ի դրությամբ	313,630	104,275
Ավելացումներ	348,884	543,019
Կուտակված տոկոսներ	148,964	144,396
Վճարումներ	(501,144)	(478,060)
Դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ	310,334	313,630
	2022	2021
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ վարձակալության գծով		
Հունվարի 1-ի դրությամբ	1,258,092	–
Ավելացումներ	–	1,801,111
Նվազեցումներ (ընթացիկ մասը)	(348,884)	(543,019)
Դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ	909,208	1,258,092

Հազար ՀՀԴ

9. Հարկում

	2022	2021
Ընթացիկ հարկ	145,028	70,556
Հետաձգված հարկ	(28,562)	(2)
Ընդամենը	116,466	70,554

Արդյունավետ տոկոսադրույքները տարբերվում են հարկային դրույքաչափերից: Ստորև ներկայացված է շահութահարկի գծով ծախսի համապատասխանեցումը՝ համաձայն շահութահարկի փաստացի դրույքաչափի:

	2022	2021
Շահույթ մինչև հարկումը	216,820	121,211
Հարկային դրույքաչափ	18%	18%
Շահութահարկի գծով ծախս՝ հաշվարկված հարկային դրույքաչափով	39,028	21,818
Այլ մշտական տարբերություններ	77,438	48,736
Ընդամենը շահութահարկի ծախսեր	116,466	70,554

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ 2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը՝

	1 Հունվարի 2022	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 Դեկտեմբերի 2022
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(120,202)	48,557	(71,645)
Աշխատակիցներին տրված փոխառությունների գծով ակտիվներ	3,190	1,023	4,213
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	84,563	25,172	109,735
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում	13,491	17,202	30,693
Վարձակալության գծով պարտավորություն	282,910	(63,392)	219,518
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	263,952	28,562	292,514

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ 2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը՝

	1 Հունվարի 2021	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 Դեկտեմբերի 2021
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	156,830	(277,032)	(120,202)
Աշխատակիցներին տրված փոխառությունների գծով ակտիվներ	3,086	104	3,190
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	68,323	16,240	84,563
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում	16,941	(3,450)	13,491
Վարձակալության գծով պարտավորություն	18,770	264,140	282,910
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	263,950	2	263,952

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այնքանով, որքանով հավանական է, որ հասանելի կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և հարկային գեղջերը: Ընկերությունը գնահատել է, որ այն կգեներացնի բավականաչափ հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 292,514 հազար ՀՀ դրամ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները (2021թ. դեկտեմբերի 31՝ 263,952 հազար դրամ):

Հազար ՀՀԴ

10. Կապիտալ**Բաժնետիրական կապիտալ**

2022 և 2021 թվականների դեկտեմբերի 31-ին Ընկերության գրանցված և վճարված կանոնադրական կապիտալը կազմել է 100,000 ՀՀԴ: Ընկերության կանոնադրության համաձայն՝ բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 20 սովորական բաժնետոմսից, որոնք ունեն յուրաքանչյուրը 5000 ՀՀ դրամ անվանական արժեք:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն պարբերաբար ստանալու շահաբաժիններ, ինչպես նաև՝ ժողովներում մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք:

11. Հասույթ

	2022	2021
Հասույթ հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայությունների մատուցումից	5,420,368	3,638,974
Ընդամենը	5,420,368	3,638,974

Ընկերության հիմնական գործունեությունը իր մայր ընկերությանը՝ Սիմենս Ինդաստրի Սոֆտվեր Լիմիթիդ-ին (Siemens Industry Software Limited) հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայությունների մատուցումն է: Ամբողջ հասույթը վերագրվում է մայր ընկերությանը մատուցված ծառայություններին (Ծանոթագրություն 15):

12. Այլ գործառնական եկամուտ

	2022	2021
Պետական աջակցություն	87,747	–
Այլ եկամուտ	12,801	9,246
Ընդամենը	100,548	9,246

ՀՀ կառավարությունը 399-Լ որոշման շրջանակներում 2022 թվականի ընթացքում Ընկերությունը ստացել է տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի պետական աջակցություն՝ 87,747 հազար դրամի չափով:

13. Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ աշխատակիցներին

	2022	2021
Աշխատավարձ և այլ վարձատրություններ	4,236,892	2,597,377
Այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	32,314	27,158
Ընդամենը	4,269,206	2,624,535

14. Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր

	2022	2021
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	84,607	26,194
Խորհրդատվական ծախսեր	62,213	77,798
ՏՏ ծառայություններ	53,042	32,030
Ապահովագրական ծախսեր	40,018	5,627
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	34,122	–
Վերանորոգման ծախսեր	32,064	–
Հեռահաղորդակցության ծախսեր	23,751	19,355
Անվտանգության ծախսեր	17,083	35,076
Սպասարկման ծախսեր	5,766	9,417
Բանկային ծառայությունների ծախսեր	582	609
Այլ ծախսեր	80,048	25,481
Ընդամենը	433,296	231,587

Հազար ՀՀԴ

15. Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ**Վճարումների պլան**

Շնորհված և հետ ստացված բաժնետոմսերի պլանի (Granted & Forfeited Stock Plan) համաձայն՝ Սիմենս ԷյՋի-ն (Siemens AG), իր հայեցողությամբ, կարող է բաժնետոմսերի օպցիոններ տրամադրել Ընկերության աշխատակիցներին: Բաժնետոմսերի պլանի շրջանակներում օպցիոնի յուրաքանչյուր շնորհում հաստատվում է վերջինիս իրավատիրոջ և Մայր ընկերության միջև կնքված բաժնետոմսերի օպցիոն համաձայնագրով: Բաժնետոմսերի օպցիոնի յուրաքանչյուր պայմանագրում նշվում է իրացման գինը և ամսաթիվը, երբ օպցիոնի ցանկացած մասնաբաժինը դառնում է իրացվելի: Շնորհված բաժնետոմսերի օպցիոնների իրական արժեքը գնահատվում է շնորհման ամսաթվին՝ օգտագործելով Բլեք Սքուլ (Black-Scholes) մոդելը, հաշվի առնելով այն պայմանները, որոնցով շնորհվել են բաժնետոմսերի օպցիոնները:

Շարժը տարվա ընթացքում

Ստորև ներկայացված է տարվա ընթացքում բաժնետոմսերի օպցիոնների (բացառությամբ - բաժնետոմսի գնի աճից օգտվելու իրավունքից) քանակը և դրանց իրացման միջին կշռված գները (ԻՄԿԳ/WAEP):

	2022 Քանակ	2022 ԻՄԿԳ (Եվրո)	2021 քանակ	2021 ԻՄԿԳ (Եվրո)
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	3,908.50	114,682.51	4,146.5	146,535.68
Տարվա ընթացքում շնորհված	11,382	333,968.62	1,948	68,841.55
Տարվա ընթացքում հետ ստացված	(220)	(6,455.20)	(127)	(4,488.13)
Տարվա ընթացքում իրացված	(1,474)	(43,249.85)	(2,059)	(72,764.25)
Ժամանակաշրջանի ընթացքում գործողության ժամկետը լրացած	-	-	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,596.5	398,946.09	3,908.50	138,124.85

Ստորև աղյուսակներում ներկայացված են համապատասխանաբար 2021 և 2022 թվականների դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների երեք պլանների համար օգտագործված մոդելների տվյալները: Դրանք գնահատվում են բաժնետոմսի գնով՝ հանած շահաբաժինները և ակնկալվող շահաբաժինները մինչև իրավունքի առաջացման ժամանակաշրջանի ավարտը:

	2022	2021
Չափման ամսաթվի դրությամբ միջին կշռված իրական արժեք (EUR)	29.34	35.34

16. Կապակցված կողմերի միջև գործարքները

Ստորև ներկայացված են համապատասխան ֆինանսական տարվա ընթացքում կապակցված կողմերի միջև կատարված գործարքների ընդհանուր գումարները և մնացորդները յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում:

	Տարի	Իրացում կապակցված կողմերին	Ձեռքբերում կապակցված կողմերից	Կապակցված կողմերի դեբիտորական պարտքեր	Կապակցված կողմերի կրեդիտորական և պարտքեր
Մայր ընկերություն	2021	3,638,974	-	479,751	18,605
	2022	5,420,368		74,119	18,605
Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող ընկերություններ	2021	-	109,375	-	17,448
	2022		109,923	-	24,544

Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Ընկերությունը Ճառայության պայմանագիր է կնքել Սիմենս Ինդաստրի Սոֆթվեր Լիմիթիդ -ի (Siemens Industry Software Limited) հետ, որին տրամադրում է հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման մշակում/վեբ հավելվածների ստեղծում) ծառայություններ, և Սիմենս ԷյՋի-ի (Siemens AG), Սիմենս ԷսԷյ-ի (Siemens S.A.) հետ, որոնցից ստանում է աջակցության ծառայություններ: Բոլոր ընկերությունները գտնվում են ընդհանուր հսկողության տակ:

16. Կապակցված կողմերի միջև գործարքները (շարունակություն)

Սիմենս Ինդուսթրի Սոֆթվեր ՓԲԸ-ի (Siemens Industry Software CJSC) հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրված փոխհատուցում

	2022	2021
Աշխատակիցներին տրված կարճաժամկետ հատուցումներ	51,643	44,147
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	4,215	4,005
Ընդամենը փոխհատուցման գումարներ հիմնական ղեկավար անձնակազմին	55,858	48,152

17. Ռիսկի կառավարում

Ընկերությունն իր գործունեության միջոցով ենթարկվում է հետևյալ ֆինանսական ռիսկերի՝ վարկային ռիսկ, շուկայական ռիսկ, իրացվելիության ռիսկ: Հետևաբար, Ընկերության նպատակն է հասնել համապատասխան հավասարակշռության ռիսկի և եկամտաբերության միջև և նվազագույնի հասցնել ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական գործունեության վրա:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն այն ռիսկն է, երբ Ընկերությունը կարող է կրել ֆինանսական կորուստներ՝ երրորդ կողմից Ընկերության նկատմամբ իր պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով: Վարկային ռիսկը առաջանում է բանկային հաշիվներից, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերից: Չմարված առևտրային դեբիտորական պարտքը վերաբերում է Մայր ընկերությանը, և հնարավոր չհավաքագրման ռիսկը գնահատվում է ցածր:

Պարտքային ռիսկը առաջանում է նաև դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից: Ընկերությունն իր միջոցները տեղաբաշխում է Հայաստանի խոշորագույն բանկերից մեկում:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող են տատանվել շուկայական գների փոփոխության պատճառով: Շուկայական ռիսկը ներառում է երեք տեսակի ռիսկ՝ տոկոսադրույքի ռիսկ, արժույթային ռիսկ և գների այլ ռիսկ, ինչպիսիք են սեփական կապիտալի գնի ռիսկը և ապրանքային ռիսկը:

Ընկերությունը չի ենթարկվում տոկոսադրույքի ռիսկի, քանի որ այն չի տիրապետում լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների: Ընկերությունը գործառնություններ չունի բաժնային գործիքների և ապրանքների հետ և չի ենթարկվում սեփական կապիտալի գնի և ապրանքների գնի ռիսկերին:

Արտարժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, երբ իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող են տատանվել արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության պատճառով:

Այլ արժույթով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների համար Ընկերությունը կիրառում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի հրապարակած փոխարժեքները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը ներկայացված է ստորև (արտարժույթի միավորի արժեքը արտահայտված ՀՀ դրամով):

	ՀՀ ԿԲ փոխարժեքը	
	31 Դեկտեմբերի 2022	31 Դեկտեմբերի 2021
	AMD	AMD
1 USD	393.57	480.14
1 EUR	420.06	542.61

Արժույթային ռիսկ

Արժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որի դեպքում ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող են տատանվել արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության պատճառով: Արժույթային ռիսկը շուկայական ռիսկի բաղադրիչ մաս է, որն էլ, ռիսկ է երբ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող են տատանվել շուկայական գների փոփոխության պատճառով:

Զգայունության վերլուծությունը ներկայացվում է ամենատարածված արժույթի համար, որը սովորաբար օգտագործվում է, և որի նկատմամբ կազմակերպությունը կարող է զգայուն լինել: Չնայած այս տեսությանը, արտարժույթային ռիսկը չի ազդում ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները արտահայտված են ֆունկցիոնալ արժույթով:

Հազար ՀՀԴ

17. Ռիսկի կառավարում (շարունակություն)**Արժույթային ռիսկ (շարունակություն)***Արժույթային ռիսկի ազդեցությունը*

Ստորև բերված աղյուսակները ցույց են տալիս արժույթը, որի նկատմամբ Ընկերությունը 2022 և 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իր դրամային և ոչ դրամային ակտիվների վրա ունի աննշան ազդեցություն: Վերլուծությունը ցույց է տալիս եկամտի վրա հայկական դրամի նկատմամբ արժույթի փոխարժեքի ողջամիտ հնարավոր փոփոխության ազդեցությունը՝ մնացած բոլոր փոփոխականների անփոփոխ լինելու պարագայում: Աղյուսակում բացասական գումարը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքներում կամ սեփական կապիտալի հնարավոր զուտ նվազումը, մինչդեռ դրական գումարը արտացոլում է հնարավոր զուտ աճը:

	EUR– անվանական արժեք 2022		EUR– անվանական արժեք 2021	
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	24,544		17,448	
	<i>Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն %-ով 2022 թ.-ին</i>	<i>Ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա 2022 թ.-ին</i>	<i>Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն %-ով 2021 թ.-ին</i>	<i>Ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա 2021 թ.-ին</i>
Արժույթ				
EUR	8.50%	(1,902)	8.50%	(1,483)
	(8.50%)	1,902	(8.50%)	1,483

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը չի կարողանա կատարել իր վճարման պարտավորությունները, երբ դրանք ելթակա են վճարման: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերահսկում է Ընկերության իրացվելիությունը՝ ապահովելու անհրաժեշտ դրամական հոսքերը գործառնական գործունեության նպատակով: Ընկերության առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը սովորաբար կարճաժամկետ են և մարվում են 3 ամսվա ընթացքում, սակայն որոշ պարտավորություններ ունեն մարման համեմատաբար երկարաձգված ժամկետ: Ընկերությունը չունի փոխառություն, հետևաբար բոլոր դրամական միջոցների մուտքերը բացառապես հիմնված են իրացումից հասույթի վրա, որը նույնպես հավաքագրվում է կարճաժամկետ հիմունքներով: Ընկերությունը կառավարում է իր իրացվելիության պահանջները՝ մշտադիտարկելով երկարաժամկետ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պարտքի սպասարկումների պլանավորված վճարումները, ինչպես նաև կանխատեսվող դրամական միջոցների հոսքերը ամենօրյա գործունեությունում:

Որոշ քանակական ցուցանիշներ ներկայացված են ստորև աղյուսակում՝ ղեկավարության կողմից կատարված որակական վերլուծությունները ավելի լավ ներկայացնելու համար:

	Դրամական միջոցների պայմանագրային հոսքեր		Ցպահանջ և Մինչև 2 ամիս		2-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել
2022թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ	31-ի հաշվեկշռային արժեք	31-ի հաշվեկշռային արժեք	Մինչև 2 ամիս	2-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել	
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	678,818	678,818	593,938	84,880	–	–	
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,219,542	1,439,181	77,099	385,495	976,587	–	
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	1,898,360	2,117,999	671,037	470,375	976,587	–	

Հազար ՀՀԴ

17. Ռիսկի կառավարում (շարունակություն)**Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)**

2021թ. դեկտեմբերի դրությամբ	31-ի հաշվեկշռային արժեք	Դրամական միջոցների պայմանագրային հոսքեր	Ցպահանջ և Մինչև 2 ամիս	2-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	534,855	534,855	486,085	48,770	–	–
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,571,722	1,940,325	77,099	385,495	1,477,731	–
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	2,106,577	2,475,180	563,184	434,265	1,477,731	–

Վերոնշյալ գումարները արտացոլում են պայմանագրային կամ կանխատեսվող չզեղչված դրամական հոսքերը, որոնք կարող են տարբերվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներից: